

Mi Ecetaru Mani

Geri anzi nyiri ni
COVID-19 ndezuri!

IASC
Inter-Agency Standing Committee

Egata “Mi Ecetaru Mani” gbazuri.

Mani ecazu, ecetaruri enga mivu. Egata Buku ‘di gbazuri enga amuti omvele Inter Agency Standing Committee Reference Group azi ngapi ‘ba ada ma omi be azini oaza ‘ba yi ma eselea etu e’yo ewaru rini ecazu ri ma alea ri-i. Amuti (IASCMHPSSRG ru ‘di atita esu engazu suru ndundu wudrikurusi eri atipi ‘diyi vu, vini indi engazu tipika yi vu, ‘ba ageyi tema fepi ‘diyi vu, imbabu azini anzi engazu suru 104 ma alea ‘diyi vu. Covid-19 ni e’dozu ‘boria; ‘ba nga di e’yo eti ondaza ‘di e’do wudrikurusi, ti ndundu ekile Arabic, Mundutu, Italian, French azini Spanish tisi ecozu anzi yi ma ondua omia ri onyiru yari onizu.

E’yo esule e’yo eti ondaza ‘di ma aleari ‘ba ngadi si e’yo driru buku nde ‘di ma alea. ‘Ba nga di vini buku nde ‘di ayu a’diko ru anzi suru ndundu Covid-19 ni ndra ovuzu alenia ci ‘diyi ma alea. A’diko buku ‘di ma alea ri otuzu kilili ru ri ma egata enga di anzi yi vu, tipika pie azini ‘ba ageyi tema fepi ‘diyi vu.

‘Ba 1700 ma drilia Wudrikurusi, e’dozu anzi, tipika, imba’ba azini ‘ba agei tema fepi ‘diyi ‘duki eyima sawa geri eyini e’yi ma agei tezu COVID-19 si ri ecezu ama dri. Awa’difo angiri ‘ba ‘diyi dri woro azakoma eyini fele e’yo eti ondazu azini eyima egaza si. A’diko ‘di enga anzi yi vu dika eri vini anzi yini.

Amuti IASC MHPSS RG fe awa’difo angiri Helen Patuck ni, eri ni e’yo sizu, azini e’da yi o’bazu buku nde ma alea risi.

©IASC 2020 ‘Ba gba buku ‘di otuta ‘disi Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 IGO license (CC BY-NC-SA 3.0 IGO; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo>) otuta ‘disi mima driwala ci buku ‘di ma azi ofuzu, ojazu, azini o’bizu geri kilili risi te le ma ovu sende esuzu ‘dini ku.

Bonamix Tanslation Services Ltd oja ti ayule buku ‘di ma alea erini.

Edozaniri

Buku omvele "Mi Ecetaru Mani" ri 'ba gba eri azakoma fezu anzi suru ndu ndu wudrukurusu azo COVID-19 ni ovuzu alenia ci 'diyi ni. Le tipika, 'Ba ageyi tema fepi, kaniku imbapi ma la buku 'di mva ni kaniku anzi yini ni. Ovuni onyiru anzi yini buku 'di lazu eyisi a'dule ku.

A'dusiku 'ba vini nga buku 'di ma azi omvele ""Yeta 'Ba Ecetaru 'Diyi Niri" gba ra, ecozu geri ndundu COVID-19 atrizu azini anzi yi ma aza kozu egata kililisi ecozu eyo azo 'di atrizu osile 'buku nde ma alea 'diyi 'yezu beni.

Ti ojale 'diyi

Amuti alu 'di ni nga azinga buku 'di ojazu Arabic si, Chinese si, French si, Russian si azini Spanish si ni. Ecozu ti azi 'diyi ojazu, le mima ai rukusa engazu IASC Reference Group for Mental Health and Psychosocial support (MHPSS) (mhpss.refgroup@gmail.com) vu raka. Ti ndundu ojale 'bo 'diyi nga ovu 'bazaru website IASC Reference Group ni ri ma alea.

Ika le buku 'di oja kaniku ayu geri azisi, le mima ni ra;

- Le mi ma 'ba logo mini kaniku amuti mini atita fepi ri ni ri ma ru alenia ku.
- Ika le otuta e'josizani kaniku e'da ni oja buku 'di ma alea, le mi ma ayu amuti 'di ma logo ku. Amuti 'di feni driwala amuti azini dri ojata buku mini ofule kaniku otuleri, ofizu Licensi sile 'di ma alea CCBY-NC-SA 4.0 kaniku 3.0. Licensi mini eco ayu ra 'diyi 'di i; <https://creativecommons.org/share-your-work/licensing-considerations/compatible-licenses>.
- Le mi ma o'ba e'josiza 'di ti ojaza mini ma alea ci. Afa ojale/ofule 'di engani Inter Agency Standing, Committee (IASC) vu ku. E'yo ofuta nde ma alea 'diyi, adaru ku 'diyi pie woro engani amuti 'di vu ku. E'yo sile Mundu tisi oko, Inter-Agency Standing Committee. Mi Ecetaru Mani: Anzi nyiri ecoki Covid-19ndera!

Licensi CC BY-NC-SA 3.0 IGO ru ri lu nga awi a'daru ni a'dule.

Sara ma andri ni 'ba erini ecetaru ri a'dusiku eri andre azini 'ba sayansi ni ndepi wudrikurusu ni ri i. Te econi azo coronavirus ruri ati ku.

Sara nga ima andri ni zi "COVID-19 ena ngole ya?"

Andri nga onvi erini "COVID-19, kaniku coronavirus, eri afa azi were tu 'bani eco nele milesi ku 'dini le ri." "Te eri i ere okele gaza si azini omvu coza agu azo nde pie ri vusi, dika vini afa eyini elole kaniku afa eyima ageyia 'diyi vusi. 'Ba azo nde pie 'diyi rua driza isu, okele ga, azini ava yaza ni eca eyiniewaru."

Sara ngadi zi, "Efini kini ama ecodi eri ndeku amani ecozu eri nezu ku ri siya?"

Sara ma andri nga di 'yo, "Ama eco eri ndezu ra. Sara, asisile 'disi ale mi mba mita kililiru. Virus 'di 'ba esele kakau eyi obi, 'ba woro ecoki ama aza ko eri ndezu ra. Anziyi okpo be tu azini ecoki mi azako ra. Le ama ovu milesi azo nde esuzu ku. Ale mi ovu mani ecetaru."

Ini 'dasi Sara ni laria kitanda ini ma dria ria awini ni i
ecetaru 'dini alu niku. Candi nga eri bi tu. Le te mu
sukulua te econi ku, 'bani sukulu eyi opizu ci risi.
Econi vini muzu agyi ini 'diyi nezu ku, 'daleri ni
ovuzu onzi ri si. Sara leta coronavirus ma ku ori feta
wudrikuru dri ri ja.

"Ba ecetaru 'diyi ovu opko ndepi ra ri be" nga yo
ima asisi, ngadi i mile obi odu kozu. "Te ma vu ciri
a'duni ya?"

Coti ini ma aleasi o'duko e'yere ni nga erima
ru omve oyokolesi.

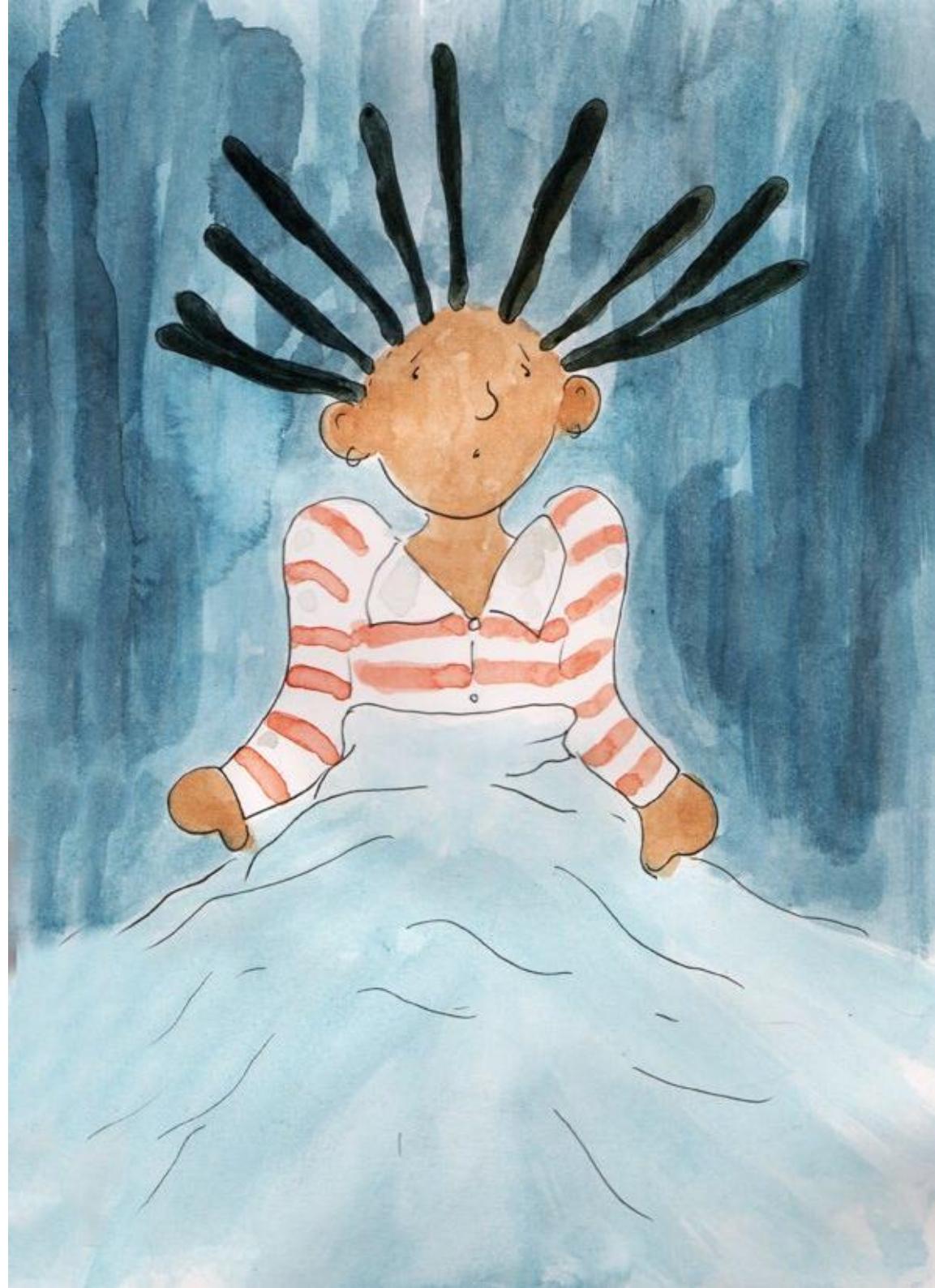
Sara nga omvi oyokolesi, "Dele adi i ya?"

O'duko 'da nga eri zi, Sara ile a'du afani ecazu 'ba
ecetaruri ru ya?

Sara 'yo kini, "Ale geri esu ecozu geri agei tezu
kililiru ri ecezu anzi yini wudrikuru drisi dria, eyini
ecozu 'ba azi 'diyi ma ta mbazu indi beni."

O'duko ngadi eri zi, "Ile di ma eca a'duru ya?"

"Ale afa ecopi ngapi olia rani,.... Afa O'duko pie
amboru azini afa ecopi 'ba ma azakopi ra ni."
Coti, a'duko ambo pie, afa azini osutaru ni nga i
e'da erini mba ma diza aleasi.

"Mi a'duni ya?" Sara nga zi

Nga omvi, "Ma Ario i."

Sara 'yo, "Aneni nga e'dozu drio afa Ario
ru 'dileniku."

Ario nga yo, "Ma enga ovu drio dia ci.
Ma efu engazu mi asia."

Sara nga 'yo, "Aka ovu mibe.... Ma ecodi
anzi woro wudrikurua 'diyi ni eyo ece
coronavirus ma dria ra."

"Ma di eca ecetaru." Te ite nga were, Ario
la, "Coronavirus ni ovuzu ci risi ama ecoki
aci pari ndu ndu 'diyi ma alea kililiru ra
ya?"

"Pelu ma be ka, Sara" Ario nga 'yo. "Aka
ovu tualu afa azi onzini eco ni mi 'ye aluni
ku."

Sara ngadi mbu Ario ma ngukua, tualu ngaki di saa amve angu ini ri ma alea dirisa Sara ma jo lazuri drisi. Eyini saria 'bi'bio yima ageyia si ria, ngaki mba ni zi izimi cicio si.

Etuni efuria, ngaki di ri pari roko ru piramidi pie anzi nyiri yini avizu ni ma alea. Ayiko nga anzi 'diyi fu tu eyini Sara pi zi ria Ario be.

"Ama ai emira, ma ru Salem-i." Agupiamva aluni nga yo. "Emi 'dia a'du ye ya?" Ama ovu candi si, ama econi esi emivu inyia ku, le amama ovuki emivusi re mita alu 'dipi!,"

"Ama emuki asisile 'disi!" Sara nga 'yo' yitia. Ma ru Sarai i azi'di i Ario i, Emi ni ra kini anzi nyiri ecoki ta mbaza kilili coronavirus esuzu ku ri fe eyi ma, jo ejele dri, agyi eyini dri, tipika yini dri azini a'bipika eyini dri ri ra ya? Le ama woro ma 'yeki 'dinile indi....."

"Le ama ma ojiki ama dri yi si sabuni be!" Salem nga 'yora de eri di gusi cinya. "Ama ni 'dile ri ra, Sara. Aka ovu azoru ama ti ja kalaa ka ama okele ga ndo azini 'ba yi zizu drisi ri ma paria amalu, izimi cicio yuu-i. Aku ambo amavu 'di ma alea 'ba yini ovuzu kakau ra ti ama o'bi oazu joasi te 'ba woro leni oaza aku eyini ma alea ri ku."

Ario nga 'yo, "Ma eco eyi ma azako eseles disi ra. Eyini Coronavirus 'di nezu milesi Ku rati.... ecoki ma nezura! Emi etuki, kani si le emi ma eseles rizu ma opilegu ma driari ma ovu mita alu di pi!"

Sara pini riria Salem be Ario
ma opilegu ejiria azini ndiria
bo ri ma vutia, nga di saa eyi
pie eriti ma alea. Ngadi saa
aku ambo 'da ma driasi a'duko
angiri pie azini ongo ngoza be!
Salem ngadi tre o'duko orusi
anzi nzila dria 'daa 'diyi ni:

"Emuki ece familia emini 'diyi
ma tia agei tema onyiruri 'di,
amani o'azu jo amani ma
aleari-i! Amani ecozu agei teza
onyiruri fezu, le ama ma oaki
oku amani ma alea."

'Ba ngaki osu saaru e'yo eyini
nele 'disi. Ngaki di e'da dri
yaza si azini a'iki di fizu jo
eyini ma alea ra.

Ario ngadi sa 'bua, iriti ma alea. Salem nga tre ayikosi. Iriti ma alea 'bua 'dale esuki ndege ni ngaria, 'dika ba alenia 'diyi nga e'do eyi ndre dirisasi osuta pie tu.

"Etu 'bayini ngazu acizukuri ecadi ogogo 'bo, sawa 'di ma alea," Salem nga 'yo ra. "Eyi nga fita suru ndundu wudrikurua 'di ma alea ri ogasi 'dika ama nga woro o'a pari ama ni osizuri ma alea 'ba ama ni lele tu 'diyi pie."

Sara nga 'yo! "Ma etrumu afa kakau ojaa sawa 'disi yi 'bo."

Ario nga 'yo, Sara, E'yo ni i ojazu ri eco abaza eji ori be. "Ori ka ma bi 'dini, 'dini, ma e'do ava 'ya e'yere-dika ava mani 'ya amveri ni oa aciru!"

Ario nga aci ambo ni vuu amve!

Ario nga eki zi, afa emini 'ye "ori drozu ri a'duni ya?"

Sara nga 'yo, "E'yo egazu 'ba ma ta mbapi onyiru ri ma dria ri onyiru tu".

Salemu nga vini yo kini! "Ma vini 'dinile indi, ale e'yo egaza 'ba ma agei tepi tu ekile ma a'bipika le 'diyi ma dria ri tu. Coronavirus ma e'yo si ma econi di eyi zizu agatisi 'diniku, 'dile risi ma eco azo nde fezu eyini ra risi. Ama oku aci eyi ne sabatu alu alu ni ideria, te curu'do amu ni 'di yi ne ku ecozu ani eyi ma ta mbazu azo 'disi beni.

Sara nga ima agyi ni zi, "Mi eco eyi omve simu ma aliasi ra ya?" Salem nga omvi kini, "Ee, ma ecora. Eyi mani simu gba o'du vusi o'du vusi, azini ma eyini e'yo woro i 'yepi akua 'diyi ece eyi dri ani.

'Dile ri fe mani oazu ayikosi azini eyini vini oazu ayikosi indi."

Ario nga 'yo, "'Ba amani lele tu 'diyi nezu ku rini fe ama ni eyi eceu tu. 'dileri e'da kini ama asi eyisi ra. 'Ba amani ecetaru 'diyi ma azi pie ri eco ayiko ejii mi asia ra ya?"

"Ee!" Sara pi ngaki tre o'duko orusi Salem be.

Ario nga 'di 'yo! "Onyiru, ma agoi Sasha ovu okpo azi ndepi ra ni be. Amuki di!"

Ngaki di saa nyakua, rizu calu azi were 'dini ni ma alea. Esuki zamva azi alu ni mawua oce jo ma ageia amve. Ka mu Ario ni ndre anzi iri ori'ba erima opi ma dria 'diyi be bo, nga di acece be oru.

Ngadi tre, "Ario la! Le amama esele ma ovu re re ogogo mita alu 'dipi, 'dika ma 'di mini yambi 'be oli ma alea si! Emi woro 'dia a'du 'ye ya?"

Ario nga 'yo, "Sasha, ma ama mi zita agagatisi ri ra ekile mini 'yole rile, ale vini tambaza amani e'da e'yo nzesasi azini 'yeta si 'di tu. Ale ta di ma agyi iri 'diyi ma oniki e'yo okpo midri angiri di ma dria indi.

Sasha nga zi, "Okpo ma vu angiri ngoi?"

Ario nga 'yo," Edozu 'ba mi familia ri ni ecazu azoru, mi lu oa aku ma alea o'bizu nezu kini mi ere coronavirus 'di 'ba azi 'diyi ni indi ku.

Sasha nga 'yo, "A'da, ma ati i, dika eri lu oa pari erini o'dukozu ri ma alea kpere eri ni ngazu ecazu kilili raka.

Te ovuni onzitu ku! ama avi tualu, inya a'di, nyaka nya tualu azini ava oli aku dria tualu.

Ma adripika pie ama avi ama pa anzi si azini ama ongo tu i. Mani curu'do sukulu ecezu eceri si, ama di mu drile onita pie buku laza si. Oko ri si oata akuari ndra muke ku, te sawa 'disi e'do di ama si 'bo."

Ario nga 'yo Sasha ni, "Dileri ovuni sawa woro ewakoko ku." "Mini geri esuzu ovuzu ayikosi ra azini oazu 'ba mini leletu akua 'diyi be ra ri si. 'Dileri fe mini ovuzu maniecetaru."

Salem nga zi, "Mi e'yo esu 'ba mivu akua 'diyi pie indi ya?"

"Etu azisi ama eyo esu ra," Sasha nga 'yo ra. Te le ama ma ovu asi e'yere angiri be, vata angiri ri be azini indi truta aizu mbele mbele. 'Dile ri okpo azi angiri 'dinile ri-i a'dusiku eri fe 'ba woro ni oazu ayikosi. Sawa esuzu were oazu a'duleri vini mani muke. Ale ongo tuza azini ongo ngoza a'duleri tu. Etu azini si ma vini ma agyi eyi omve simu ma aleasi indi ..."

Sara nga Ario ni zi, "Te, 'ba jokoko azini ovu'ba aku eyini vusi re tu 'diyi di a'du 'ye? "Sara, Awa'difo zita onyiru 'disi," Ario nga 'yo! "Amuki di nga eyi a'du 'ye yari ne."

Ngaki bayi bayi 'yo Sasha ni ra, koki dri mu coti.
Eyini ri ria vaa nyaku were ombi zoku ma alea ni ma
dria ria, esuki angu nde drizaru.

Angu 'da ma alea esuki 'ba kakau 'bani ta mbale pari alu ma alea 'diyi. Zanva gaa aluni nga eyi ne coti, eyi zizu izimi cicio si.

"Ario ngoni, ma oa ayikosi tu mani mi nezu dikarisi!" "Nga tre o'duko orusi. Ama 'doa o'bi oazu re-re ogogo mita alu 'dipi, ani ma nga e'yo nze mibe engazu 'doa. Ale ta vini drifu mi agyipika 'diyi be ra, maru Leila-i.

"Ngoni Leila, ma Sara i, azi 'di Salem i." Sara nga omvi o'duko oru si. E'da mani ile mi tamba coronavirus si nile. Afa azi ndu mini 'yeleri a'duni ya?"

Leila nga omvi, "Ama dri oji yi si sabuni be." Salem nga zi, "Ikaki okele ga, emi 'di dri 'ba tia ci ra ya?"

Leila nga zi, "Mi eco e'da amani raya? Salem nga di e'da eyidri.

Leila nga 'yo, "Ama woro 'obi oa asi okporu be, te ma ovu orisi e'yo alu ni si, ma eco eyo nze drinia mi be ra ya? Afa mani ori fepiri, ma eri 'ba azi aluni eca azoru dika nga dra ra. Coronavirus 'di eco 'ba 'di ra ada ya?"

Ario nga ava 'ya aliru, dika nga di ri vaa ndu dria.

Ario nga 'yo, "Ada eri osutaru anzi nyiri mani ectarū 'diyi. 'Ba azi 'diyi ecani azoru coti ku, te 'ba azi 'diyi eca azoru tu, dika azi 'diyi vini dra te. 'Di bani asisile amani lezu oazu milesi 'ba depi 'bo 'diyi si, azini 'ba azo azi pie 'diyi si ri, a'dusiku azo 'di eco eyima okpo nderā. Etu azinisi aka eca orisi, eri orodriru eyo egazu pari onyiru ama ma egaza ma alea ni ma dria. Emi ecoki 'dileri o'bi mabe ra ya?"

Ngaki woro ai ee, ani Ario nga di 'yo anzi woro ma opiki eyima mile dika ma egaki e'yo pari eyini oazu alenia ori koko ni ma dria.

Ario nga 'yo, "Mi ega nga etu kaniku e'yo ndra fepi mini ovuzu ori koko 'da i."

Nga di yi zi, afa eyini ebi ne, afa eyini ama, dika afa eyini nguū pari eyini ovuzu ori koko 'da ma aleari ma dria. Nga di eyi zi. Agu eyini le ji pari nde 'di ma alea azini e'yo eyini le nze agu nde be ri madria.

Ario nga 'yo, "Mi eco mu pari mini oazu orisiku 'di ma alea sawa ci orini mi bizu risi ra." 'Di okpo mini ndepi niri i, mi eco vini fe mi agyi, kaniku 'ba mi akua 'diyi dri indi ra. Le emi ma ega vini ra kini ma asi emisi tu, dika 'ba kakau eyi vini asi emisi indi. Egaza 'di ni nga emi azako tu."

Leila nga yo, "Ama ecoki ama ta mba amasi amasi ra." Ario nga 'yo," Leila e'yo mini 'yo' 'di ada." "Ama ecoki ama ta mba pari woro amani ovuzu ria ra. Mi le emu ama be pari asizu amani muzu ria ra ya?"

Leila nga di ai muzu tualu Ario pie ra. Ayiko nga Sara ni fu tu, Leila ni aizu muzu eyi be rarisi a'dusiku nira kini etu azinisi eri orodriru azakoma esuzu engazu 'ba azi 'diyi vu. Ngaki di saa ndi ndi ru e'yo nzeza koko, te Leila ni ra kini agyi ini o'di 'diyi asi isi tu aga ra.

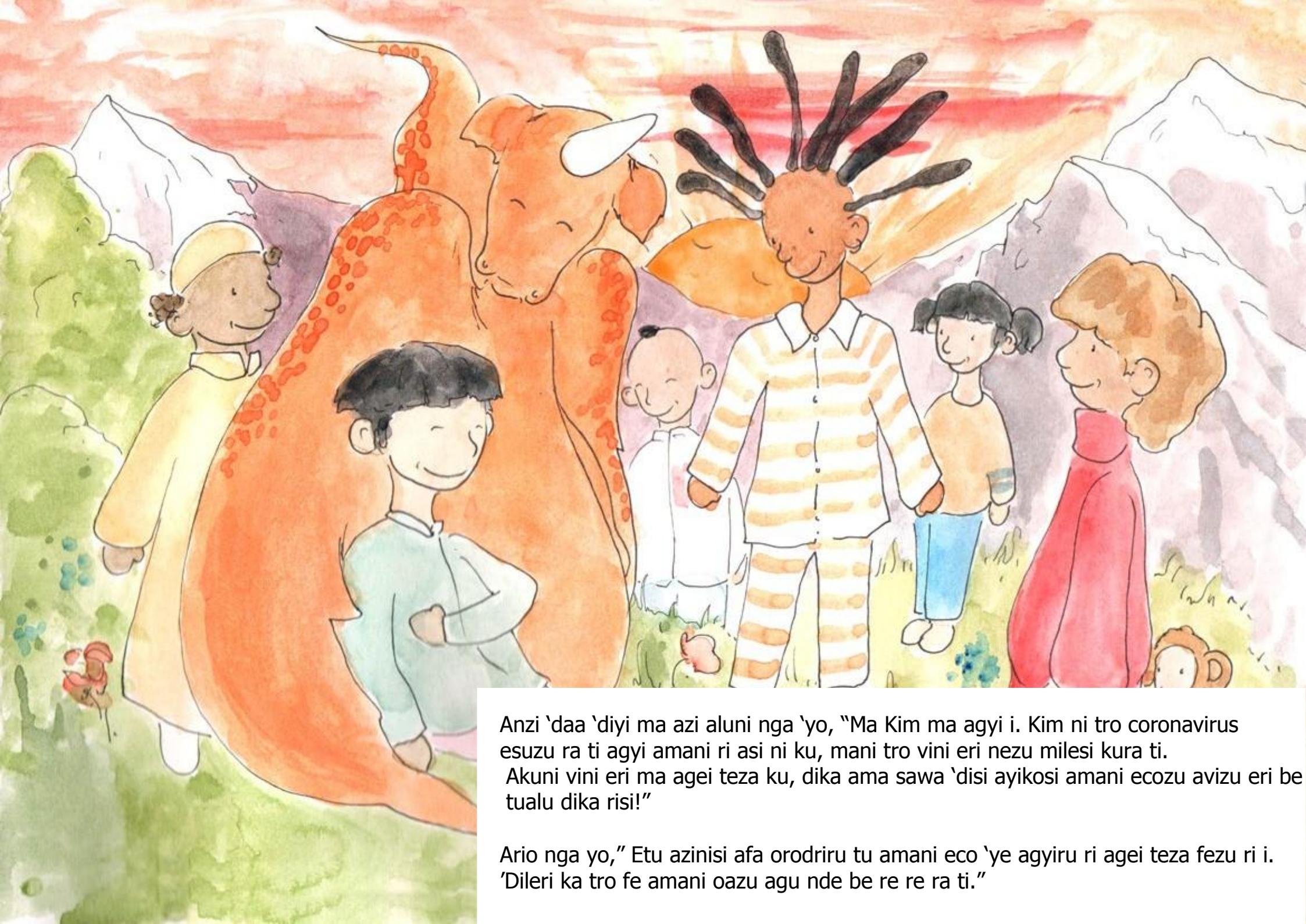
'Be afusara pie ni nga e'da, eyima drilea, vutinia Ario nga ri vaa aku mbo azi were ni ma alea. Esuki anzi nyiri kalafe were ni yi aviria yi ara ma tia.

"Ario!" eyi ma azi aluni nga tre, izimi cicio 'yozu.

Ario nga yo, "ngoni, Kim?" Ale ta emi ma fu dri ma agyipika azo coronavirus ni esupi ra dika atipi 'bo 'diyi be."

Salem nga zi, "Ovuzu azo nde beri eri ngole ya?"

Kim nga yo, "Ma ndra okele ga, dika ma rua ovu ndra drizaru tu. Ma vini ndra andezaru, dika o'du angiri avita ma kore mani yo. Anga o'du ko angiri tu, te ma familia ngaki ma ta mba kilili ru. Ma tipika azini a'bipika ma azi nga vini mu kpere arojoa. "Ba dakitari ru azini nasi ru 'diyi nga asi ndriza e'da yi dri tu azini 'ba ama jo ejelea 'diyi nga vini azakoma fe aku ama vuri ni indi. Sabatu were ma vutia azo ngadi i dera."

Anzi 'daa 'diyi ma azi aluni nga 'yo, "Ma Kim ma agyi i. Kim ni tro coronavirus esuzu ra ti agyi amani ri asi ni ku, mani tro vini eri nezu milesi kura ti. Akuni vini eri ma agei teza ku, dika ama sawa 'disi ayikosi amani ecozu avizu eri be tualu dika risi!"

Ario nga yo," Etu azinisi afa orodriru tu amani eco 'ye agyiru ri agei teza fezu ri i. 'Dileri ka tro fe amani oazu agu nde be re re ra ti."

Leila nga 'yo, "Ama ecok e'yo 'dile 'diyi 'ye ama eselea ra."

Salem nga 'yo, "Odu alu, ama vini nga e'do avi tualu azini e'do aci sukulua ndra driori le."

Sa eca 'di mvizu akua, azini Sara ni bayi bayi 'yozu ima agyi esule o'di 'diyi ni. Ngaki di oyo so eyima eselea acita eyini pari
ndu ndu 'diyi ma alea 'di ma e'yo avizu ku.

Sara ecadi candisi, erini nizu kini eyi econi di nga dri fuzu mbele ku risi. Te erini e'yo Kim ma agyi ni ndra 'yoleri egazu ri nga
fe candi eri ma asia ri omvi ra. Mini 'ba yi nezu kuri atrini mi ma leta eyi lezu ri ku.

Ario nga di eyi oji alu alu aku eyini ma alea ra, dika ngadi te kpere Sara ni o'du 'beria raka nga di mu ndo.

Sara nga eri zi, "ama ecoki vini drusi aci andrurile ra ya?"

Ario nga di 'yo, "Yo, Sara, etu eca di mini oazu familia mini ri be 'bo. Mi ega di e'yo a'diko amani ri ma dria. Mi eco 'ba mi lepi tu 'diyi ma agei te, mini dri ojizu risi azini oata akuarisi. Ma ovuni mivu re tu 'dini ku. Mi eco ovu mabe sawa woro mini muzu pari mini ori koko ri ma alea ria.

Sara nga 'yo, oyokolesi, "Mi 'ba mani ecetaru ri'j"

Nga di 'yo, "Sara, mi vini mani ecetaru indi. Mi vini ecetaru 'ba woro mi lepi 'diyi ni indi."

O'du nga di Sara ni 'bera, erini engaria o'bitisi, esu desi Ario mu 'bo. Ngadi mu pari ini ori kokori ma alea e'yo nzezu Ario be ecozu e'yo dria eyini one azini onile acita eyini ma alea 'diyi egazu.

Ngadi nzu ima andri vu, e'da eri ni gbale ri e'dazu azini e'yo 'diyi ecezu eri dri.

Sara ngadi 'yo ima andri ni, "Ama ecoki 'ba yi ma agei tezu ra. Acita mani ma alea afu dri 'ba kakau agei teza fepi 'diyi pie ra."

Andri nga 'yo, "Ee, Sara e'yo mini nze 'di eri a'da, 'ba cetaru 'diyi kakau, ekile dakitari yi le, nasi yi pie eyi 'ba yi ma agei teria ecozu azo coronavirus ru 'di esuzu ku beni. Egaza mini 'di e'da kini o'du alu alu si ama ecoki ovu 'ba yini cetaru ra, te 'ba mani cetaru ndepiri eri mi i."

